

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

2026 р.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для вступників
на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) –
ПЗСО; освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-
професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього
ступеня молодшого бакалавра – **5 рівень НРК**)

Схвалено Вченою радою філологічного факультету
(протокол № 9 від „8” квітня 2026 р.)

Голова ради

доц. Ярослав РЕДЬКВА

Чернівці – 2026

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика і графіка. Орфоепія та орфографія

Звуки мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді й м'які, дзвінкі й глухі.

Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ** та буквосполучень **дз, дж**.

Склад. Наголос (правила наголошування окремих іменників, прикметників, дієслів, займенників, числівників).

Ненаголошені голосні, їхня вимова й позначення на письмі.

Уподібнення приголосних звуків (уподібнення за глухістю; дзвінкістю; м'якістю; місцем і способом творення).

Спрощення в групах приголосних.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.

Вимова і написання префіксів **з-** (**зі-**, **с-**), **роз-**, **без-**, **пре-**, **при-**, **прі**.

Чергування **у – в, і – й**.

Правила вживання апострофа та м'якого знака. Подовження приголосних.

Подвоєння букв як наслідок їх збігу.

Правопис слів разом, з дефісом, окремо (правопис складних іменників, прикметників; правопис прислівників, числівників, займенників, прийменників, часток).

Уживання великої букви.

Написання слів іншомовного походження (з апострофом, з м'яким знаком; подвоєння букв на позначення приголосних; написання **и, і**).

Будова слова. Словотвір

Спільнокореневі слова і форми слова.

Основа слова і закінчення змінних слів.

Значеннєві частини слова: корінь, префікс, суфікс, постфікс, закінчення.

Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних під час творення слів.

Лексикологія і фразеологія

Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова. Пряме й переносне значення слів. Тлумачний словник української мови.

Синоніми, антоніми, омоніми, пароніми.

Загальновживані слова. Діалектні та професійні слова. Просторіччя, суржик, сленг.

Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.

Слова-терміни. Ознаки термінологічної лексики.

Поділ лексики української мови за походженням: питомі й запозичені слова. Ознаки власне українських слів і запозичених.

Застарілі слова. Ознаки архаїзмів та історизмів.

Неологізми. Ознаки індивідуально-авторських новотворів.

Поняття про фразеологізми. Фразеологічні антоніми й синоніми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія

Поняття про самотійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники – назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінювані іменники. Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні й короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості, складні та складені.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.

Правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.

Вид дієслова (доконаний і недоконаний).

Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення форм умовного та наказового способів дієслів.

Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін.

Особа і число (в теперішньому і майбутньому часах). Особові закінчення дієслів I та II дієвідмини. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Безособові дієслова. Безособові дієслівні форми на **-но**, **-то**.

Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні й пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Написання разом, окремо й з дефісом прислівників і сполучень прислівникового типу.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні й похідні прийменники. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.

Правопис прийменників разом, окремо й з дефісом.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності й підрядності.

Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки.

Написання часток **бо**, **но**, **то**, **от**, **таки**.

Правопис частки **не** з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.

Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні й односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Речення поширені та непоширені.

Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово в реченнях з однорідними членами. Однорідні й неоднорідні означення.

Розділові знаки при однорідних членах речення.

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (зокрема, уточнювальні).

Розділові знаки в реченнях із відокремленими членами (означеннями, обставинами, додатками, прикладками).

Складне речення, його типи.

Складносурядне сполучникове речення.

Складнопідрядне речення зі сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.

Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки (кома, двокрапка, тире, крапка з комою) у безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Відомості про мовлення

Поняття про спілкування і мовлення.

Ситуація спілкування: адресати (той, хто говорить чи пише) і адресант мовлення, мета й умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема й основна думка висловлювання.

Різновиди мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки.

Етика спілкування й етикет.

Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, епістолярний, офіційно-діловий, публіцистичний, релігійний. Лексичні, граматичні та синтаксичні особливості кожного стилю.

Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. М. Українська самотужки. Київ: Грамота. 2022. 96 с.
2. Авраменко О. М., Блажко М. Українська мова. Довідник. Завдання в тестовій формі за новою редакцією правопису. Київ: Грамота, 2023. 336 с.
3. Авраменко О. НМТ 2025 Українська мова. Теорія в таблицях. Завдання у форматі НМТ. Київ: Талант, 2024. 232 с.
4. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 146 с.
5. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. Київ, 2006. 368 с.
6. Вакарюк Л., Панцьо С. Українська мова. Морфеміка і словотвір. Тернопіль: Лілея, 1999. 220 с.
7. Горпинич В. О. Морфологія української мови. Київ: Академія, 2004. 335 с.
8. Данчук Ю. Українська, що надихає. Говоримо й пишемо правильно. Візуалізований довідник. Харків: Основа, 2022. 128 с.
9. Дворецька Ю. Помилкаріум. Моя українська правильна та вишукана. Київ: Грамота, 2021. 128 с.

10. Літвінова І., Тищенко З. НМТ 2025. Українська мова. Усе для підготовки до НМТ в режимі онлайн і офлайн. Ранок, 2024. 128 с.
11. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Вид. 3-тє. Київ: Либідь, 2008. 240 с.
12. Пономарів О. Стилїстика сучасної української мови: Вид. 3-тє, переробл. і допов. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2000. 246 с.
13. Сучасна українська літературна мова: Підручник / За ред. М. Я. Плющ. Київ: Вища школа, 2006. 430 с.
14. Терлак З. М. Пунктуаційний словник-довідник. Львів: Світ, 2019. 396 с.
15. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.
16. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. Київ: Видавничий дім „Освіта”, 2020. 128 с.
17. Ющук І. П. Українська мова. Київ: Либідь, 2004. 640 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бакіна Т. С. Практикум з пунктуації: вправи та відповіді. Тернопіль: Мандрівець, 2004. 208 с.
2. Калинич О. Українська мова. Підсумковий тренажер: посібник для підготовки до НМТ (Електронний формат). Тернопіль: Астон, 2023. 88 с.
3. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. Київ, 1998. 162 с.
4. Козачук Г. О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник / 7-ме вид., стер. Київ: Вища школа, 2006. 287 с.
5. Курилїна О., Пристай Л. Українська мова. Комплексне видання. Повний повторювальний курс, підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2023. 286 с.
6. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. Граматика української мови в таблицях: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2004. 167 с.
7. Ткаченко Є. М. Українська мова. Пунктуація: правила, вправи, диктанти: навч. посібник. Харків: Консум, 2001. 288 с.
8. Ткачук Т. Українська мова та література. Тести у форматі ЗНО і НМТ 2024. 10+5 варіантів. Тернопіль, Навчальна книга Богдан, 2023, 232 с.
9. Українська мова: Енциклопедія. Київ: „Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
10. Хворостяний І. Українська мова: лайфхаки. Харків: Ранок, 2023. 288 с.
11. Читай і знай!: довідник-практикум з граматики та стилїстики сучасної української мови / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, О. Я. Лаврінець, К. С. Симонова. Київ: ВД „КМ академія”, 2007. 197 с.
12. Шабат-Савка С. Т., Агафонова А. М. Іменні частини мови: навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2018. 236 с.
13. Шабат-Савка С. Т., Агафонова А. М. Сучасна українська мова: Лексико-фонетичний та морфемно-словотвірні рівні: [навчально-методичний посібник]. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 104 с.

14. Шабат-Савка С. Т., Максим'юк О. В., Шатілова Н. О. Пунктуація української мови: [навчальний посібник]. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. 240 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах. Словник-довідник. Тернопіль: Джура, 2007. 260 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0004882>
2. Матеріали для підготовки до НМТ з української мови. URL: <https://erudyt.net/pidgotovka-do-zno/nmt/materialy-dlia-pidhotovky-do-nmt-z-ukrainskoi-movy.html>
3. Молодіжний сленг. Короткий список лексичних одиниць молодіжного сленгу. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Молодіжний сленг](https://uk.wikipedia.org/wiki/Молодіжний_сленг).
4. Нова мова. Проект розвитку української мови URL: <http://www.novamova.com.ua/217.html>.
5. Український правопис. Київ: Наук. думка, 2019. 392 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>.
6. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ: Освіта, 2012. 270 с. URL: <https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf>
7. Як готуватися до виконання НМТ з української мови URL: https://osvita.ua/test/advice/86418/#google_vignette

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ **усної відповіді (співбесіди) з української мови**

Форма проведення: усна відповідь

Тривалість: 30 хв.

Співбесіда проводиться в усній формі відповідно до розкладу вступних випробувань.

Загальна оцінка за співбесіду дорівнює сумі набраних балів, збільшених на 100 балів.

Серед завдань, запропонованих на співбесіду з української мови, – теоретичні питання відповідно до програми вступного випробування, а також практичні завдання з синтаксису, морфології та фонетики з поясненнями щодо будови речення, наявності чи відсутності пунктограми, фонетичних змін у слові, його частиномовної належності, правопису відмінкових та особових закінчень тощо.

Максимальна кількість балів за кожне з наявних у білеті 4-х питань – 25.

1. Оцінка „відмінно” (180–200 балів): абітурієнт ґрунтовно і повно викладає матеріал, виявляє повне розуміння матеріалу, аргументує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені, викладає матеріал послідовно і правильно з огляду на норми літературної мови.

2. Оцінка „добре” (150–179 бали): абітурієнт дає відповідь, що задовольняє ті самі вимоги, що й на 180–200 балів, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладання матеріалу і мовленнєвому оформленні.

3. Оцінка „задовільно” (120–149 балів): абітурієнт виявляє знання й розуміння основних положень конкретної теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил, не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої помилки і відчуває труднощі під час добору прикладів, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді.

4. Оцінка „незадовільно” (100–119 бали): абітурієнт виявляє повне незнання матеріалу відповідного питання.

Для допуску до участі в конкурсному відборі потрібно набрати не менше ніж 120 балів.